

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Basaričkova vdova v razpravnih dvorani

PRISPELA JE V BEOGRAD, DA SE ODPOVE SVOJIM PRIJAVLJENIM ODŠKODNINSKIM ZAHTEVAM.

BEOGRAD, 5. junija. Na današnje razpravo proti Puniši Račiću in tovarišem je prispela v spremstvu svojega pravnega zastopnika dr. Ribarja tudi gospa Ana Basariček, vdova ustreljenega skupščinskega poslanca dr. Gjura Basarička in se vsedla za stol. Bila je v črni obleki in imela obraz zagrnen s pajčolanom. Njen prihod je izzval v dvorani, posebno pri braniteljih, pravo senzacijo. Kakor se zatruje, je prispela doktor Basaričkova vdova v Beograd zato, da umakne svoje odškodninske zahteve. Branitelj dr. Budimir Pavlovič, ki je ravno govoril, je takoj prekinil svoj govor in izrazil vdovi imenom celokupne obrambe svoje sožalje nad izgubo soproga, nakar je zopet nadaljeval svoja izvajanja. Gospa Basariček je nato zapustila dvorano.

Na današnji razpravi je govoril najprej dr. Dragoljub Todorović, branitelj obtoženega Jovanovića, ki je naglašal v svojih izvajanjih, da krivda njegovega kli-

enta nikakor ni dokazana in da se eventualno njegovo odobravanje zločina Puniše Račića še nikakor ne more smatrati kot sodelovanje pri zločinu, vsled česar naj sodišče Jovanovića oprosti vsake krivde.

Drugi govornik, dr. Budimir Pavlovič je poudarjal, da je izvršil Račić svoje dejanje v afektu in je obširno opisoval razmere, ki so vladale v skupščini. Po njegovem mnenju krivcev ni iskati med obtoženci, temveč, da so cele generacije dovedle do tedanjega stanja v skupščini.

Dr. Ilija Kovačević se je bavil v svojih izvajanjih predvsem z mentaliteto Črnogorcev in je skušal dokazati, da Račić v obrambi svoje časti ni mogel ravnati drugače. Dejstvo, da je dr. Pernarja ponovno pozval, da naj se opraviči, je zadosten dokaz o miroljubnosti Puniše Račića. Dr. Kovačević je predlagal, da naj sodišče oprosti vse tri obtožence. Nato je bila dopoldanska razprava prekinjena.

in stražnika ustrelil. Nato je pogljal še sebi kroglo v glavo. Oba so prepeljali v bolnico, kjer se borita za smrtjo.

Državna loterija

BEOGRAD, 5. junija. Na današnjem žrebanju državne razredne loterije je zadela št. 67.354 dobiček 100.000 Din.

Uzuvu v akciji

NAPOLJ, 5. junija. Kakor običajno vsa ko spomlad, je stopil Vezuv zopet v akcijo. Preteklo noč so prišle iz glavnega in postranskih žrel ogromne količine lave. Erupcije spremlja votlo podzemsko bobnenje in grmenje. Prebivalstvo, ki stanuje ob vznožju je zapustilo svoja bivališča, ker se boji, da pride do katastrofe. Številni v Napolju navzoči tužci opazujejo z velikim zanimanjem nenavadni prizor.

12 mrtvih

MILAN, 5. junija. V tukajšnjem vojaškem laboratoriju je nastala včeraj eksplozija, ki je zahtevala 12 mrtvih in 6 težko ranjenih. Pri preiskavi neke rakete se je vnel smodnik. Ogenj se je naglo razširil, kar je imelo za posledico, da je zletelo v zrak celo poslopje.

Starešina finančne straže ujel štiri vlomilce!

Iz Svečine nam poročajo: Kakor znano, se je razvilo zadnji čas tik ob meji zelo živahno »delovanje« tihotapcev in vlomilcev. Uresničuje se pač tista narodna »tihotapec vsake hudobije hlapec«. Pred dnevi so viničar France Ferk in še neki fantje vlomili pod zaščito pozne nočne ure v hišo posestnika Franca Grosa v Svečini. Vrgli so vežna vrata s tečajev, nakar so domačini preplašeni zbežali pri drugih vratih iz hiše ter šli klicat oddelček finančne straže na pomoč. Starešina finančne straže v Svečini, aglini in neumorni zalezovalec tihotapcev I. Čretnik, je v spremstvu finanč. podpreglednika Al. Božića v kratkem času izsledil drzne ponočne tiče — 4 po številu — in sicer v hiši Grosovega sosedu Karola Trumpa. Vso četvorico je izročil orožništvu v Zg. Sv. Kungoti, ki je predzrežje oddala v zapore mariborskega okrožnega sodišča. — Ugotovljeno je, da je čedna četvorka vlomila v neko omaro, kamor je Gros običajno spravljala svojo gotovino. Imeli pa so smolo in niso ničesar našli. Vodja vlomilcev Franc Ferk, se je hotel ob aretaciji ustreliti, kar pa je starešina finančne straže preprečil. Obmejati prebivalci imajo ne-le tihotapce, ampak tudi vlomilce na vratu. Odveč je pripomniti, kako silno naporno službo vršijo finančni stražniki in orožništvo ob državni meji. —

Ponesrečeni kolesarji.

Včeraj se je vozil po Stolni ulici 28-letni nastavljenec prevozne tvrdke Tončič, Franjo Potočnik. Sredi ulice je padel tako nerodno, da si je poškodoval desni gornji lakot in hrbet. — Alojz Lešnik iz Sp. Radvanja je padel v Vetrinjski ulici s kolesom. Pri padcu se je na čelo močno ranil. — V Lajterspergu se je neki kolesar zaletel v kmetico Marijo Ferk ter jo podrl na tla. Tudi sam je padel. Vendar se ni nobenemu nič zgodilo, le kmetici je padel njen jrbas z vso vsebino po tleh.

Težek udarec našemu kmetijstvu

in naši izvozni trgovini pomeni katastrofalno padanje žitnih cen tekom zadnjih tednov od začetka maja naprej na vseh svetovnih tržiščih. Že dne 24. maja so bile cene pšenice na borzih nižje nego kedajkoli tekom zadnjih 20 let, 1. tm. pa je bilo zaznamovati ponoven padec cene pšenice za 5 Din, rži za 1 Din in koruzi za 5 Din. Bilo je to tako v Budimpešti kakor tudi po ostalih tržiščih Srednje Evrope, tudi pri nas v Novem Sadu in v Somboru, pa tudi v Ameriki.

Kje naj iščemo vzroke? V špekulaciji? Deloma gotovo tudi, ker je špekulacija bila in bo ostala stalni spremljevalec trgovskega življenja. Vendar je po mnenju ekonomskih in trgovskih strokovnjakov glavni vzrok treba iskati v izredno dobri žetvi l. 1928, ki je bila glede produkcije žita rekordna. Žetev pšenice je bila po vsem svetu dobra in videlo se je takoj, da bo znaten presežek, ki ga bo težko prodati. Povpraševanja po žitu v izvoznih državah je bilo vedno manj, cena je že kmalu po žetvi padla in vse do danes je ostala padajoča tendenca. Zaračunili so se oni, ki so si nabasali svoja skladišča.

Statistika kaže, da je bila žetev v letu 1928 najboljša tekom zadnjih 20 let, za 5% boljša nego v l. 1927. Glasom podatkov mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu je dala svetovna žetev v l. 1928 za 55 milijonov met. stotov več nego je potrebno za konzum. Naša kraljevina sama je pridelala 13 milijonov met. stotov nad svojo potrebo. Tudi prekomorske dežele (Kanada, Zedinjene države, Argentina in Avstralija) so pridelale ogromno nad svoje potrebe, da ne govorimo o Rusiji, kjer je bila žetev pšenice lani za 15% večja nego prejšnje leto. Vsega skupaj računajo, da bo 90 mil. met. stotov pšenice počakalo v skladiščih v raznih delih sveta nove žetve.

Medtem pa so tekom maja že začele poročati prve vesti o novi žetvi, in vse vesti iz vseh držav se glase ugodno. Setve stoji dobro, pričakovati je ponovno dobre žetve. Verjetno je, da baš te vesti lansirajo špekulanti. Dejstvo pa je, da tudi uradne statistike iz raznih držav te vesti potrjujejo. Dosedanje vremenske prilike ne dajejo povoda, da bi smatrali ta poročila za neresnična. Naravno je, da lastniki zalog sedaj mečejo staro blago na trg, in istotako naravno je, da je pri tako ogromni ponudbi moral slediti padec cen, ki je v prvi vrsti zadel kmeti-producenta.

Res je, da je radi padca cen na drugi strani narasel naš izvoz, in zadnje poročilo glavne direktije carin izrecno povdarja, da je povečanje našega izvoza v prvih štirih mesecih letos napram prvim štirim mesecem v l. 1928 v glavnem posledica večjega izvoza pšenice. Res pa je seveda na drugi strani, da je naše kmetijstvo radi padca cen pšenice in koruzi izgubilo več stotin milijonov dinarjev.

Nadaljni razvoj žitnih cen, ki seveda silno poskočijo, kakor so naglo padle, je odvisen od poročil, ki bodo glede nove žetve še prispale iz Zedinjenih držav,

Macdonald sestavlja vlado

VSILISTI HVALIJO BALDWINA, KER SE JE ODLOČIL ZA TAKOJŠEN ODSTOP, DA OLAJŠA POLOŽAJ DELAVSKE VLADE.

LONDON, 5. junija. Ramsay Macdonald je že prejel povabilo, da naj pride danes h kralju v Windsor v avdijenco in je takoj odpotoval tja, da sprejme mandat za sestavo novega kabineta. Prva posledica Baldwinove demisije je, da se dosednji zunanji minister Chamberlain ne bo udeležil zasedanja Društva narodov v Madridu, temveč bo Anglijo zastopal poslanik sir Graham. Novi angleški kabinet se bo predstavil parlamentu dne 25. junija.

Časopisje brez pridržka odobrava Baldwinov sklep o takojšnji demisiji. Tudi organ delavske stranke »Daily Herald« hvali Baldwinu kot moža, ki je znal sprejeti svojo usodo z dostojanstvom. S svojo demisijo je dosednji ministriški predsednik delavski stranki znatno olajšal prevzem vlade. Liberalni organ »Daily News« istotako hvali Baldwinu in pravi, da bo imela delavska stranka v parlamentu mnogo lažje stališče. List nasvetuje delavski stranki, naj sestavi svoj vladni program tako, da se ne bo treba že v kratkem baviti s sestavo nove vlade.

Po mnenju poučenih krogov name-rava Macdonald, ker nima v spodnji zbornici absolutne večine, sprejeti vladni program le take točke, ki ne bi zadele na odpor liberalcev. Zato se njegov program v notranjih stvareh

ne bo dosti razlikoval od dosedanje politike. Pričakovati pa je vsekakor važnih izprememb v zunanji politiki, posebno kar se tiče oboroževanja. Delavska stranka stoji na stališču, da mora v Evropi prodreti čut varnosti. S Francijo in Ameriko se mora doseči sporazum v vprašanju razoroženja, posebno pa še v vprašanju defenzivne pogodbe.

Gabrijel Šmit oproščen

ZAGREB, 5. junija. Danes je bila razglašena razsodba v procesu proti Gabrijelu Šmitu, ki se je moral zagovarjati radi dogodkov dne 1. decembra v Zagrebu. Državno sodišče v Beogradu se je izjavilo, kakor znano, v tem slučaju kot nepristojno in je odstopilo zadevo zagrebškemu sodišču. Sodišče je Šmita, ki je bil obtožen radi uboja, radi pomanjkanja dokazov oprostito.

Krvava drama v Zagrebu

ZAGREB, 5. junija. Davi ob 7. se je odigrala v mestu krvava drama. Strojni inženjer Stojan Borisov je prišel po prečuti noči močno vinjen domov. Ker je silno razgrajal, so sosedi poklicali policijo. Stražnik Mijo Čudak ga je pozval, naj se obnaša dostojno. To je Borisova tako vjezilo, da je zgrabil za revolver

Kanade, Avstralije in Južne Amerike. — Konkurencija Amerike, ki skuša poplaviti svetovni trg nle z avtomobili, ampak zlasti tudi s svojim žitom, je nedvomno silen faktor, o katerem je treba resno voditi račune. Francija že skuša ščititi svojo žitno produkcijo in je povišala carino na žito od 35 na 50 frankov za met. stot, istotako Italija (od 11 na 14 lir). Tudi naši odgovorni činitelji bodo morali podvzeti korake, ki bodo sposobni zaščititi našo žitno produkcijo pred podobnimi

pretresljaji, zlasti pa pred mahinacijami kakoršnihkoli špekulantov. Zakaj oškodovanje kmetijskega stanu ni niti v interesu konsumentov po mestih in drugod: prvič zato, ker se padec žitnih cen navadno le malo pozna pri cenah moke, drugič pa, ker se tako slabi in loml kupna moč kmetijskega ljudstva, od katere je koncem koncev odvisen tudi razvoj in napredek obrti in trgovine ter blagostanje vsega naroda.

Cigan „Bočkor“ in njegova žrtev

SKRIVNOSTNI UMOR URŠULE VINCETIČ PRED OSMIMI LETI V LIPI V PREKMURJU PRED MARIBORSKO POROTO.

Maribor, 5. junija.

Zadnji dan poletnega zasedanja je razpravljalo mariborsko porotno sodišče o skrivnostnem umoru l. 1921 v Lipi v Prekmurju, čegar žrtev je torej dolgih 8 let čakala na svojega maščevalca. Dogodek je zbudil že svoječasno veliko pozornost, še bolj zanimive pa so okolnosti, kako so končno vendarle prišli zločincu na sled.

Na zatočni klopi sedi 29 letni ciganklepar, Anton Horvat iz Černelavcev, obtožen hudodelstva umora, tatvine in obrekovanja. Zagovarjal se je že na pomladanskem zasedanju porote dne 10. aprila in je navedel takrat toliko novih momentov, da je porotni senat tedaj ugodil predlogu državnega pravdnika, da naj se razprava preloži.

Zadavljena neznanka.

V občini Lipi v srezu Murska Sobota, se razprostira nedaleč od občine majhen gozdiček, skozi katerega pelje pešpot. Tamkaj se je vršil dne 2. januarja lov. Popoldne je zapazil posestnik Ivan Tkalec, ki se je udeležil lova, ob poti gozda človeško truplo, ki je bilo popolnoma nago. Ker ni vedel, za kaj gre in je bil mnenja, da leži kak blazni človek, si ni upal bližje, temveč je poklical lovca Ivana Zvera. Supaj sta potem šla k mestu, kjer je ležalo truplo in ugotovila, da je truplo ženskega spola in da je ženska že mrtva. Mrtva ženska je imela okrog vratu krvavo vrv in bila privezana k nekemu drevesu. Bila je popolnoma naga, ležala je na trebuhu in le noge so bile pokrite s spodnjim perilom. Srajca, gornja obleka, obuvalo in pokrivalo pa je manjkalo. O njej sta bila takoj obveščena župan in orožniška stanica v Turnišču. Takratne poizvedbe pa niso mogle ugotoviti, kdo je bila mrtva ženska. Sodna komisija je mogla ugotoviti le to, da je storilec udaril žensko s topim predmetom preko levih senc, vsled česar se je ženska onesvestila, nato pa je vrgel žrtvi vrv okoli vratu in jo vlekel po poti do mesta, kjer so truplo našli in kjer je privezal vrv okoli onega drevesa, da bi izgledalo, kakor da se je ženska sama obesila.

Sodna izvedenca sta po raztelesenju trupla izjavila, da je bila ženska zadavljena. V začetku gozdne poti so našli krvni madež. Na tem mestu je bila sigurno najdena ženska od takrat neznanega storilca udarjena, da je padla in da je bila še le na to zadavljena.

Prvotno se je domnevalo, da je neznan ujetnik pripeljal iz Rusije ženo in da jo je, da se je znebi, zadavil, potem pa ji, da zabriše vsako sled, pobral vse, kar je imelo zanj kakšno vrednost. Ves napor orožnikov, da bi ugotovilo identiteto umorjenke in izsledili morilca, je bil zaman. Minila so leta in leta in ljudje so na dogodek že pozabili. Le naši vestni orožniki niso mirovali in končno je bil njihov trud res poplačan z uspehom. Po osmih letih so nazadnje le izsledili pravega storilca.

Cigan „Bočkor“.

Meseca novembra 1928 so imeli orožniki iz Murske Sobote veliko opravka s cigani, radi izvršenih tatvin. Slučajno so zaznali pri tej priliki od ciginov, da bi znala biti koncem leta 1920 v Lipi umorjena ženska neka Uršula Vincetič, 24 let stara, delavka iz sela Žebanci v srezu Čakovec. Dne 8. novembra 1928 je odšel orožnik Josip Terbižan v navedeno občino, kjer je ugotovil, da je Uršula Vincetič, nezakonska hči Marijete Vincetič, ki živi skupaj s Francem Novakom, odšla koncem leta 1920 z mladim ciganom z imenom „Bočkor“. Ta cigan je imel ljubavno razmerje z umorjeno Uršulo in sklenila sta, da odrineta v Gradec, si priskrbita kako službo in se potem, ko si prihranita nekaj denarja, poročita. Marijeta Vincetič, kakor tudi njen priležnik France Novak, sta bila sicer proti temu, da odide Uršula Vincetič s ciganom, toda vsako prigovarjanje v tem smislu je bilo brezplodno in tako sta odšla Uršula Vincetič in cigan „Bočkor“

28. ali 29. decembra 1920 iz sela Žebanci - Pleševica.

Orožniki so iskali na to cigana „Bočgorja“ in ga tudi izsledili. Je to današnji obdolženec Anton Horvat.

Izsleden je bil dne 3. decembra 1928 v ciganskem taborišču „Pušča“ občina Černelavci. Da orožniku Terbižanu obdolženec ne bi ušel, je vzel s seboj še orožnika Ivana Bratino in Josipa Borla ter oba postavil k oknu ciganske ute, sam pa stopil k vratom. Komaj je prišel orožnik Terbižan do vrat, se je zaslišal hud ropot in že je nameraval skočiti obdolženec skozi okno, kar pa je preprečil orožnik Borla. Nato so vdrli orožniki v uto in aretirali Bočgorja. Na vprašanje orožnika Terbižana, ali je bil obdolženec kedaj na domu pokojne Vincetičeve in je-li jo pozna, je obdolženec zaničal, da bi kedaj bil v Medjimurju in da bi poznal Vincetičovo. Ko pa je orožnik pokazal obdolžencu sliko pokojne Vincetičeve in sicer ono, ko je še živela in mrtvo v krsti ležečo, je obdolženec prebledel in pričel jokati. Izjavil je, da hoče vse povedati, kar mu je znano o predmetnem umoru.

Kaj pravi cigan.

Povedal je, da je spoznal pokojno Uršulo na njenem domu in se v njo zaljubil. Ker mu je vračala ljubezen, sta sklenila, da odpotujeta v Gradec, si poiščeta tamkaj delo in se potem tudi poročita. Uršulina mati je bila sicer proti temu, zadovoljen pa je bil popolnoma Novak, ki baje ni maral Uršule in bi se je rad znebil. Z Novakom sta se baje tudi dogovorila, da bosta spravila Vincetičovo na ta način s sveta, da jo bo on, Horvat, odvedel z doma, Novak pa jima bo sledil in jo ubil. Ko sta obdolženec in Uršula prišla v gozd pri Lipi, sta ju res dohitela Franc Novak in cigan Ivan Šarkezi, ki je nenadoma brez vsakega poudara sunil Horvata z nožem v desni nadlaket. Novak pa je nato napadel Uršulo s kolom in jo tolkel po glavi. Kaj se je nadalje zgodilo, obtoženec ne ve, ker je iz strahu zbežal in se ni več brigal za Vincetičovo.

Izmišljen zagovor.

Toda nadaljne poizvedbe so kmalu doznale, da so bile Horvatove navedbe popolnoma izmišljene in da je po nedolžnem spravljal Novaka in cigana Šarkezi z umorom v zvezo. Pokazalo se je namreč, da je bil Novak za časa umora pokojne Uršule doma pri svojcih. Izid preiskave je dalje ugotovil, da Horvat sunka z nožem v levo roko ni dobil od cigana Ivana Šarkezi, temveč na Štefanovo v gostilni Bohljaj v Merhatovcih. Vrh tega se je Horvat napram Štefanu Erdecu, s katerim je bil skupaj v zapornih okrajnega sodišča v Murski Soboti, izrazil, da ga bo ubil, kakor je neko žensko, ako bi mu hotel preprečiti njegov beg iz zaporu.

Današnji razpravi je predsedoval dež. sod. svet. dr. Zemljič, votanta sta bila dr. Tombak in dr. Senior, obtožbo je zastopal dr. Zorjan, zagovornik obtoženca dr. Komavil.

Razprava se popoldne nadaljuje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 5. junija ob 20. uri »Ritmčni plesni večer« Hede Pečnikove.

Četrtek, 6. junija. Zaprt.

Petek, 7. junija ob 20. uri »Mati«, vpriporitev ženskega društva.

Sobota, 8. junija ob 20. uri »Proces Mary Dugan«. Zadnjikrat. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah.

»Cerkvena miš« na mariborskem odru. Mariborska drama pripravlja povsod v letošnji sezoni najbolj uspelo komedijo, Fodorjevo »Cerkvena miš« v režiji gosp. Koviča.

Spominjajte se CMD

Mariborski in dnevni drobiž

Počitniške kolonije za mestne otroke

Mariborska deca na Pohorju in na morju. — Okrog 240 otrok pojde letos v kolonije.

Kakor vsako leto, bo tudi v letošnjih velikih počitnicah v obilni meri poskrbljeno s strani mestne občine mariborske za zdravstveno nego mestne dece, ki je potrebna svežega zraka, morskih kopei in blagodejnega vpliva poletnega solnca.

Včeraj je imel odbor mladinskega oddelka sejo, na kateri je razpravljal o ureditvi počitniških kolonij v letošnjem letu. Stariši so doslej prijaviili 324 otrok in sicer: 67 gojencev meščanskih šol, 10 realcev, 9 gimnazijcev, 1 učiteljskega, ostali pa so učenci ljudskih šol. Prostovoljno so stariši za prijavljeno deco obljubili 40.660. — Din prispevkov, dočim je mestna občina v proračunu namenila za počitniške kolonije Din 50.000.

Deca pa bo razdeljena približno takole: dnevno zavetišče v Ljudskem vrtu se bo preselilo v Sv. Jurij ob Pesnici v poslopje bivšega dr. Čehovega sanatorija, kjer bo preko počitnic oskrbovanih 80 otrok. Društvo za nego in varstvo otrok pa je kupilo pri Sv. Martinu na Pohorju 23 hektarjev zemljišča, ki ima izredno ugodno lego in lahek dostop. Društvo bo zgradilo zložljive arake s 30 posteljami in adaptiralo že zgrajeno poslopje za kuhinjo in tudi za spalnice, tako da bo v pohorski koloniji prostora za 45 otrok. Mestna občina bo prispevala za vsakega po 20 Din dnevno, dočim bo društvo skrbelo za vse ostalo, zlasti pa za vzgojo. Mestna občina bo k Sv. Martinu poslala dvakrat po 45 otrok, tako da bo 90 otrok deležnih ugodnosti pohorske počitniške kolonije. — Podmladek Rdečega križa pa bo povedel na lastne stroške 40 malčkov, 20 iz Maribora, 10 pa iz okolice, v kolonijo v Kaštel Lukšiču pri Splitu. — Razen tega bo mestna občina omogočila tudi dekliško kolonijo na morju. V ta namen je določila 15.000 Din podpore iz zneska v proračunu za počitniške kolonije.

Prihodnje dni bo mestni šolski zdravnik pregledal priglase in določil, kam se bo čez počitnice poslalo tega ali onega otroka, komu je potreben gorski, komu morski zrak. Razen prijavljenecv pa bo mestni šolski zdravnik preiskal tudi otroke, ki jih ima v videnci kot bolne. Nato bo odbor mladinskega sveta definitivno sklepal, katere in koliko priglasev bo mogoče poslati v počitniške kolonije.

Razveseljivo je dejstvo, da se posveča mestni deci vedno več pozornosti in v vedno večji meri skrbi za izboljšanje zdravstvenega stanja našega naraščaja. Letos bo uživalo ugodnosti počitniških kolonij okrog 240 otrok, prihodnje leto mogoče tudi več, kar je za današnje razmere mnogo in gre merodajnim činitelem popolno priznanje. Združeno delo mestne občine in dveh humanitarnih društev s podporo javnosti, bo doseglo brez dvoma svoj namen v popolnem obsegu in izzvalo v mladini, kakor tudi pri stariših hvaležnost in priznanje.

Himen.

Lizika Horvat, hčerka znanega predvojnega narodnega delavca, cerkvenega slikarja g. Franja Horvata, se je poročila z dr. Štefanom Kramerjem, ministerijalnim uradnikom iz Budimpešte. Poroka se je vršila v frančiškanski cerkvi. Mlademu paru naše iskrene čestitke! —

Smrtna kosa.

Včeraj je preminula po dolgotrajni bolezni v 56. letu starosti gospa Marija Bauzon roj. Nadrah, soproga znanega pismonoše Andreja Bauzona. Pokojnici, katero bodo jutri — četrtek — ob 5. uri ponesli k večnemu počitku, bodi lahka slovenska zemlja. Žalnočemu soprogu in sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Darovana najdenina.

Profesor Franjo Ravnikar je našel uro, vredno 1000 dinarjev. Odnese jo je na policijo v urad za najdene predmete. Prisojeno mu najdenino v znesku 100 Din je odstopil v korist mariborskim gasilcem, ki se mu tem potom najiskreneje zahvaljujejo. —

Slava 32. art. polka.

V vojašnici vojvode Putnika se je vršila davi v spomin na dan, ko so baterije 32. art. polka prvič prišle na Gosposvet-sko polje o priliki koroške ofenzive leta 1919, polkova slava, kateri so prisostvovali med drugimi tudi veliki župan dr. Schaubach, srezka poglavarja dr. Ipavic in dr. Hacin, podžupan dr. Lipold itd. Domačin prireditve, polkovnik Milan Radovanović je imel na zbrano vojaštvo krasen nagovor o pomenu in zgodovini naših bojev na Koroškem in se je s posebno toplimi besedami spominjal zlasti divizijskega generala v pok. g. Rudolfa Maistra. Po cerkvenih obredih, ki sta jih izvršila prota Trbojevič in vojaški duhovnik Zavaddal, se je vršilo defiliranje čet, nato pa je bila prirejena v parku pred oficirskim paviljonom udeležencem zakuska, pri kateri je svirala godba, pevski zbor podoficirske artiljerijske šole pa je zopel več pesmi. —

Stariši!

Ponovno Vas opozarjamo na mladinsko predstavo, ki se bo vršila kot naknadna proslava Materinskega dne v petek 7. t. m. ob 20. v Narodnem gledališču. Lirsko dramske slike »Mati«, ki jih je spisala Ljud. Poljančeva in uglasbil Vasilij Mirk, bodo dosegle pod požrtvovalnim vodstvom strokovnih učiteljev višek mladinske prireditve. Nastopijo učenske obeli dekliških meščanskih šol in IV. dekliške ljudske šole. Čisti dobiček prireditve je v prid ferialne kolonije na Pohorju. Mariborsko slov. žensko društvo. —

V zavodu šolskih sester v Mariboru

bo 8., 9. in 10. t. m. razstava ženskih ročnih del v šolskem poslopiu, Samostanska ul. 4. Obisk razstave je dovoljen od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Vabijo se vsi, ki se zanimajo za to stroko. —

Vežbalno streljanje na golobe.

Mariborska sekcija Slovenskega lovškega društva priredi v nedeljo, 9. t. m. ob 16. uri na vojaškem strelišču v Radvanju vežbalno streljanje na golobe, h kateremu so vabljeni vsi prijatelji tega sporta.

Današnji živilski trg

Je bil dobro založen: Solate vseh vrst v izobilju in po nizki ceni. Novost na trgu je bil prvi stročni grah — mala porcija po 1 Din. Je še razumljivo drag, a za teden, dva bo spodril laški grah, ki je padel od Din 12 na Din 8 kilogram. Cvetača ima različno ceno, ki se giblje med Din 3—15 po kakovosti in velikosti. — Kumare vrtnice so se pa že dobile po Din 7 komad. Gobe, iskana specijaliteta, so bile po kupkih v ceni od Din 2—2.50. Najcenejše so bile lišičke in medvedje šape po 1 Din porcija. Špinača polagoma izginja. Pozna se po manjših kupkih. — Črešnje, domače, Din 6—8 liter, laške po 14 Din. Piščancev je bilo malo. Cene so ostale stare. — Po senu in slami ni bilo skoro nič povpraševanja; saj je že dovolj nove krme letošnje košnje. V celem sta dospela na trg le dva voza sena, ki pa do 11. ure še nista bila prodana.

»Vdova Rošlinka« med obrtniki.

V soboto, 8. t. m. zvečer vpripori obrtniška mladina pod okriljem Slov. obrtnega društva v Mariboru v veliki dvorani Narodnega doma Golarjevo »Vdovo Rošlinko«. Igra je izvrstno naštudirana in bodo pridni igralci, ki so imeli z vajami obilo truda, zadovoljili tudi razvajene posetnike gledališča. —

Živilski trgovci iz Avstrije

se zadnje čase pridno oglašajo pri nas. Kakor znano, vlada v Avstriji, ki je pretežno industrijska država, zelo huda mesna kriza, ki je napotila merodajne oblasti k uvedbi 3 brezmesnih dni v tednu. Veliko povpraševanje po naši goveji živini od strani avstrijskih interesentov se pozna že na našem trgu, kjer so se cene govejemu mesu že za spoznanje dvignile. —

Invalidska tombola.

Krajevni odbor Udruženja invalidov v Mariboru priredi v nedeljo dne 8. septembra ob 3. popoldne na Trgu Svobode veliko javno tombolo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Ker ima prireditev socialni in humanitarni namen, prosimo društva in ostale korporacije, da na ta dan ne prirejajo nobenih veselice. —

Socijalizem in internacionalizem

SLOVENSKA MANJŠINA NA KOROŠKEM IN NEMŠKA MANJŠINA V SLOVENIJI.

V eni svojih zadnjih števil je prinesla mariborska »Delavska politika« članek g. Frana Aleša iz Celovca o slovenski manjšini na Koroškem, v katerem se trdi, da bi dokazal, kako dobro se godi našim rojakom onstran Pece in kako so zlagane vse naše vesti o njihovem zatiranju. Da so njegove trditve popolnoma izmišljene ali vsaj naivne in gledane z napačnega stališča, bi se dalo dokazati na nešteti primerih, ali ker je to storil že neki drug slovenski dnevnik, se nam zdi ob tem Alešovem članku potrebno, spregovoriti o nečem drugem, ki je z njim tudi v tesni zvezi. To drugo je poimovanje internacionalnosti pri socijalistih v Avstriji in pri nas v Sloveniji.

Gospod Aleš trdi v svojem članku, da so koroški nemški socijalisti storili vse potrebno za slovensko narodno manjšino, ki da je po 40% v njihovem taboru. Tu navaja, kako pri sprejemanju slovenskih članov v socijalistično stranko ne delajo nobenih razlik, kako jih volijo v odbore, celo na najvažnejša mesta itd. Dalje omenja, kako piše o manjšinskem vprašanju njihovo časopisje, kako so v svoje delavske knjižnice uvedli tudi slovenske knjige itd. Vse to pa je pisano in povedano tako, da pove baš nasprotno od onega, kar bi g. Aleš hotel povedati. Pove namreč, da pojmujejo koroški nemški socijalisti svoj internacionalizem prav tako nemško nacionalno, kakor n. pr. nemški nacionalisti, samo da so nacionalisti odkritosrčni in govorijo prav tako kakor delajo, socijalisti pa govorijo sicer drugače, delajo pa v bistvu isto — potujčujejo naše ljudi. G. Aleš pravi sam, da je 40% koroških Slovencev v njihovi stranki, a prav tako pove tudi sam, da stranka, ki je internacionalna in ima v svojih vrstah najmanj deset do dvajset tisoč slovenskih članov, ne čuti prav nobene potrebe, da bi za te slovenske članke izdajala posebno, v slovenskem jeziku pisano glasilo. Pove med vrsticami pa tudi, da je uradni jezik stranke nemščina, a sami vemo, da tisti, ki so v odborih, niso več Slovenci, temveč renegati.

Kdo jih je pripravil do tega, kdo jih je tako vzgojil in kdo jih vzgaja? Stranka, o kateri trdi g. Aleš, da je socijalistična, internacionalistična in pravična! Tu nastaja samo še vprašanje, ali dela stranka to zavestno in namenoma, kakor nemški nacionalisti, ali iz napačnega pojmovanja internacionalizma? To vprašanje pa stvari prav nič ne spreminja in tudi ne opravičuje, kajti ne po načinu postopanja, po rezultatih jih sodimo. In ti rezultati dokazujejo, da je nemška in-

ternacionalistična stranka na Koroškem naši manjšini bolj nevarna kakor pa nacionalistična!

Če hočemo spoznati pravi duh koroške socijalistične internacionalnosti, nam pa niti ni treba hoditi v Celovec, ker ga lahko spoznamo v Mariboru. Kajti duševnost in način mišljenja in pojmovanja internacionalizma je pri naših sodrugih tu isti kakor tam, ker so učenci ene in iste stare avstrijske socijalistične internacionale, ki je prav tako podpirala germanizacijo kot nacionalisti ali pa še bolj. Mariborske predmetne in okoliške občine: Pobrežje, Studenci, Radvanje, Pekre itd. so bile vedno socijalistične, t. j. internacionalistične in so še zdaj. Prebivalci teh občin so po 99% Slovenci ali vsaj slovenskega pokolenja v poslednji generaciji — in vendar so še danes do mozga prepojeni z nemškim duhom. Kdo jih je potujčil? Avstrija? Nemški nacionalisti? Ne — ampak internacionalna so cialna demokracija, ki izdaja še danes za te ljudi, ki vsi znajo slovensko in so Slovenci — nemški časopis!

Po zaslugi osvobojenja je Maribor danes po svoji ogromni večini slovenski in slovenščina je tudi občevelni jezik te večine. Občevelni jezik vedno slovenske socijalistične okolice je pa še zdaj, 10 let po osvobojenju — nemščina! In to ne samo odraslih, onih, ki so obiskovali prejšnje avstrijske nemške potujčevalne šole, ampak tudi otrok, ki hodijo v sedanje slovenske šole, v katerih se nemščina niti ne poučuje. Kdor še ne ve, kako vzgajajo naši internacionalci svojo mladino, naj gre samo enkrat med »Svobodaše« v Studence in če bo slišal med mladino, ki je izšla iz slovenskih šol, samo eno slovensko besedo, bo lahko vesel.

Graško in celovško nemško domišljijo o nemštvu v mariborski oblasti hranijo po ogromni večini naši »internationalisti«, kajti če bi »gojili nemški duh« samo naši tukajšnji pravi Nemci ali pa tudi vsi nemški nacionalci, ne glede na pokolenje, bi se ta duh tako izgubil v naši ogromni masi, da bi ga nikjer več ne bilo. Čutimo ga samo za to, ker ga vzdržujejo »slovenski internacionalisti.« Tako delajo na Koroškem, tako delajo tu. Tam ne izdajajo za 40% Slovencev slovenskega lista, tu pa izdajajo za 99% Slovencev nemški časopis. Tam ne govorijo v stranki in v svojih organizacijah s Slovenci slovensko, tu pa govorijo s Slovenci nemško. Kakšen »internationalizem« pa je to, naj si misli vsakdo sam!

je nujno potreben še priročni kovčeg za glavnike, krtače, parfume in druge kozmetične potrebščine.

Cenjena dama, ko ste vaš kovčeg svrhi potovanja primerno uredili, lahko brezskrbno odpotujete na počitnice, ne da bi vam vprašanje toalet povzročalo skrbi in neprijetnosti.

Roman znamenite pevke

V Lizboni je umrla v starosti 93 let znamenita bivša pevka Ilse Hensler, rodom Nemkinja. Vrhunec njenega romantičnega življenja je bila njena poroka s portugalskim kraljem Ferdinandom II. Zakon je bil morganatičen. Ilse Hensler je nastopila prvič v lizbonski operi leta 1860. Kralj Ferdinand, ki mu je leto poprej umrla soproga, se je takoj zaljubil v lepo pevko. Povzdignil jo je v grofico in se potem tudi z njo poročil, čeprav je bil proti temu ves narod. Pozneje se je kralj Ferdinand potegoval tudi za španski prestol in bi bil nedvomno tudi izvoljen, ako ne bi vztrajal na tem, da se tudi njegova morganatična soproga prizna kot kraljica. Na nasvet svojih prijateljev je končno umaknil svojo kandidacijo in živel do smrti v najsrečnejšem zakonu s svojo ženo, ki se je po njegovi smrti čisto umaknila iz vsakega družabnega življenja in umrla sedaj kot velika samotarka popolnoma pozabljena.

Kakšnim svrham služijo Noblove nagrade

PREJEMAJO JIH LE SLOVITI IN PRIZNANI DELAVCI. — KOMU JE NOBEL NAMENIL DENARNE PODPORE? — PRED PONOVO RAZDELITVIJO.

Zanimanje za Noblove nagrade, ki jih delijo v Stockholmu, narašča od leta do leta. Interes je docela upravičen, kajti doslej je bilo razdeljenih že dvajset milijonov švedskih kron, ki pomenijo v razmerah, v kakršnih živimo po vojni, ogromen denar. Od te vsote je bila petina denarja podeljena književnikom.

Vsiljuje se vprašanje ali so nagrade povsem dosegle svrhu, kateri jih je namenil veliki dobrotnik, izumitelj dinamita, Alfred Nobel. Svrha, da bi se podprlo mlade talente, ki so potrebni pomoči, ni bila dosežena, kajti komisija, kateri je poverjena razdelitev vsakoletnih nagrad, posveča pozornost predvsem delavcem, ki so si že davno pridobili ugled in slavo. Mommsen je bil star 85 let, ko je prejel Noblovo nagrado, Heyse 80, Anatol France 77, Misstral in Spitteler 74, Echegaray in Carducci 71, tudi Björnson je imel že 71 let, ko je prejel visoko priznanje. Torej od njih ni bilo pričakovati večje delavnosti. Najmlajši literat, ki je prejel Noblovo nagrado, je bil 42letni Kipling.

Podeljene nagrade so izzvale pri različnih delavcih različne učinke. Rabin-drath Tagore, ki je prejel nagrado l. 1913., jo je porabil za nabavo najmodernejših tehničnih izumov, s katerimi je obogatil svojo šolo v Bolpuru. Denar je bil torej vložen v stroje, čeprav ga je veliki indijski mislec prejel za svoje filozofske in mistične pesmi.

Vrednost nagrade pa je znal pravilno ceniti stari Björn Björnson, večno mladi »nekronani kralj Norveške«. Dolgo je živel v najskromnejših razmerah in je svobodneje zadilhal, ko ga je presenetilo toliko bogastvo. Dejal je, da se ga je polastil prav isti občutek, kakor ob prilikah, ko je oblekel nove hlače. Res je nagrada na 71letnega starčka kaj ugodno vplivala. Z novo voljo in prav mladeniško delavnostjo je nadaljeval svoje literarno

udejstvovanje. Mnogo ugodnejše pa vplivajo Noblove nagrade, ki so podeljene delavcem na znanstvenih poljih. Značilno je, da so teh nagrad deležni po večini učenjaki v mlajših letih, torej v dobi, ko so njih moči šele v razvoju in so potrebni materijalne podpore. Le v teh primerih odgovarjajo podeljene nagrade svrhi, kateri jih je namenil dobrotnik.

Literarne nagrade bi morale služiti le literaturi, kakor je to pravilno razumel Sully-Prudhomme, ki je svoje stanovanje pretvoril v prijetno shajališče mlajših francoskih pesnikov in pisateljev, ki so se čutili pri njem, kakor otroci v svojem domu. Carducci, ki je prvi prejel Noblovo nagrado v Italiji, je bil že tako star in tako oslabel, da so ga v Bologni nosili k univerzitetnim predavanjem. Dva meseca po sprejetju visokega priznanja pa je podlegel bolezni. Njegovo hišo so s pomočjo zapuščine, ki je izvirala ravno od sredstev Noblove nagrade, preuredili v narodni muzej. Na enak način je uporabil nagrado tudi Mistral. V Arlesu je uredil muzej, ki ga je imenoval »Moja zadnja pesem«. Za moše, kakor sta bila Kipling in Hamsun, so pomenila Noblove nagrade mir, v katerem sta lahko brezskrbno zastavila svoje moči in sposobnosti v nadaljevanje njihune literarne delovanja. Euckenu in Reymontu so nudile nagrade zopet možnost potovanja v svet, kjer sta si nakupila novih vtisov in izkušenj. Mommsen si je z Noblovim denarjem kupil historične rokopise, ki so mu do takrat bili nedosegljivi. Maeterlinck je izpopolnil zbirko svojih umetnin itd.

Bližajo se zopet dnevi, ko bodo v Stockholmu sesuli v naročje izbranih blagoslov zlate Noblove zapuščine. Kandidati zaenkrat še niso znani, vendar se že v vrstah literatov in učenjakov opazja mrzlica, ki jo povzroča poželjenje po priznanju, zlasti pa po sreči, ki jo pomenijo nagrade za obdarovance.

Sport

Karol Pavlin †.

Sport je terjal v vrstah mariborskih sportnikov prvo žrtev. Davi je v bolnici v Gradcu preminul Karol Pavlin, ki je ob zaključku lanske sezone iz vrst ISSK Maribora prestopil k SK Železničarju. Na turneji si je med tekmo v Somboru zlomil nogo, od koder so ga prepeljali v mariborsko bolnico, nato pa v Gradec. S smrtjo vrlega sportnika, ki je bil med svojimi tovariši in funkcionarji izredno priljubljen, je vrste mariborskih nogometašev zadela težka izguba. Svoje mlade moči je Pavlin nesebično posvetil sportu in bil vzoč in zgled svojim sportnim prijateljem. — Ohranimo mu blag spomin. Prizadeti rodini naše sožalje!

Austria : Rapid.

V nedeljo gostuje v Mariboru celovško društvo »Austria« proti »Rapidu«, ki se je v zadnji tekmi proti Železničarjem uveljavil kot izredno prodorno in odločno moštvo. Gostovanja »Rapida« v Celovcu so bila doslej vedno uspešna, kljub temu domače moštvo tokrat ni sigurni favoriti, čeprav nastopa na lastnem terenu. Poraz slovenske reprezentance 6:3 v Celovcu dokazuje, da so celovška moštva v formi močno pridobila in da bo tudi »Rapid« stavljen pred težavno nalogo, da ponovno upraviči svoj uspeh. Vsekakor ima doma več izgledov, gotovo pa je, da bodo gostje zastavili vse moči, da dosežejo čim ugodnejši rezultat. Mednarodna prireditve bo torej nudila mnogo.

Predtekmo bosta odigrali rezervi Maribora in Rapida.

I. Otroška olimpijada v parku.

V nedeljo 9. t. m. priredi ISSK Maribor v mestnem parku našim malčkom novo presenečenje, ki bo nudilo mnogo razvedrila deci, kakor tudi odraslim. Med koncertom se bodo vršila tekmovanja naših najmlajših od 3.—12. leta na biciklih, triciklih, skirojih, z obroči in v vrečah. Deca bo no letih oddeljena v kate-

gorije, prvaki skupin pa bodo prejeli darila. V soboto popoldne se bo vršil zadnji trening na igrišču v Ljudskem vrtu, kamor so vabljeni stariši, da pripeljejo svojo deco. Na igrišču se bodo tudi sprejemale zadnje prijave.

Sokolstvo

Proslava desetletnice ustanovitve Sokolskega društva v Studencih je potekla ob zelo lepem številu občinstva. Povorko, ki je prispela iz Maribora, je na telovadišču pozdravil podstarosta ter v vznešenih besedah orisal trud z neobjenim Sokoličem od alfe pa do desetletnice. Oddelke jubilejnega društva so ojačili Sokoli iz Maribora, Murske Sote. Oplopnice in dr. Odigrala se je prvič v Studencih javna tekma v izpodbijanju žoge med Studenci in Mariborčani. Skrbno opravljano orodje je zasluzilo pažnjo, zlasti pred kratkim nabavljena visoka bradlja najnovejšega stila. Po nastopu se je razvila prostodušna zabava, katero je seveda zaključil valček.

Usodna pasja zvestoba

V Wolmirstedu v Nemčiji se je pri eksploziji petrolejke vnela obleka neke gospe. Pričela je klicati na pomoč. Res so takoj prihiteli sosedi. V tem trenutku pa se je domači pes strgal z verige in se divje zakadil v rešitelje, ki jih je po vrsti močno oklal. Najbrže je bil mnenje, da hočejo napraviti domači gospej kaj zlega. Med tem, ko so se moški borili s psom, pa je dobila gospa že tako močne opekline, da jim je kmalu podlegla. Tako je pasja zvestoba zakrivila smrt nesrečne ženske. Pes je bil tako vdan svoj gospodini, da po njeni smrti ni hotel več ničesar zavžiti in je kmalu nato poginil.

V kavarni.

»Toda gospodična, kaj mi prinašate tako malo sladoleda? To ne zadostuje niti za zob!«

»Seveda, za vaše bore dinarje bi hoteli celo drsaljšče?!«

Kam u počitnicah?

Doba počitnic, doba dopustov se je primaknila prav pred duri. Največ skrbi imajo ob takih prilikah naše dame, kajti pripravljane toaletnih kovčegov ni tako enostavna zadeva. Dobro napolnjen kovčeg je polovica prijetnega razvedrila, ki se ga človek nadeja od počitnic. Zmečkane toalete, deformirani klobuki, vdrti čevlji in druge posledice slabo pripravljene počitniške prtljage ne dvigajo razpoloženja, ampak kradejo veselje in manjšajo užitek.

Predvsem je treba pomisliti, kje bo družba ali posameznik preživel dopust: v kopališču, v gorah, na morju, v hrupu velemest ali v zatišju dežele? Garderobo je treba torej izbrati svrhi primerne, kajti prikladna prtljaga ne more zadostiti vsem možnostim. Omejiti in zadovoljiti se je treba z najnujnejšim in najpotrebnejšim.

Čevljem je mesto na dnu. Da se jih zavaruje, jih je treba izpolniti z nogavicami. Nad čevlji je treba zložiti perilo, ki ga naj ne bo preveč, kajti v slehernem hotelu perejo perilo poceni in hitro. Med nogavicami naj bo tudi par gorkih, volnenih nogavic. Čestokrat se primeri, da se shladi ozračje tudi na najgorkejših obalah. Zadeve, ki se ne mečkajo, je namestiti v kovčegu najprej. Nato pridejo plašči in volnene obleke, pri vrhu pa nežna, občutljiva oblačila iz šifona in čipk, svile, krepa in tafta. Razen tega

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 84

»Ah, podle duše!... Rešiti hočejo mojo hčer, pa ubijajo mater!... Kdo ve?... Morda umore tudi hčer! Kajti Blanka me ljubi, gospod, ona bo umrla od te ločitve!... Vi ne veste, česa sem zmožna! Ves svet preobrnem, samo da jo najdem in jo dobim nazaj!... In potem gorje vašemu Paulu!«

Imperija je krčevito zaihtela.

Roland jo je pustil jokati, gledaje jo z resnobnim, otožnim pogledom.

»Oprostite mi, gospod,« je povzela kurtizana, »da obtožujem tudi vas, toda strast je tako strašna...«

»Dajte, da dovršim, milostljiva,« je povzel Roland.

»Govorite,« je dejala Imperija, oprijemaje se medle nade.

»Moj prijatelj je menil, da mora ne le rešiti vašo hčer, nego tudi, da mora kaznovati vas... vas!...«

»Kaznovati... mene?...«

»Da, zdi se, da ste nekdanj storili zločin, ki ste se mu ga izpovedali...«

Imperija je vzplanila:

»A s kakšno pravico se postavlja on za sodnika? S kakšno pravico hoče izrabiti tajnost mojega življenja, ki je izvedel zanj, v to, da me uniči?«

Roland je vstal... Ves njegov obraz je bil nepremičen liki tragična krinka; samo oči so mu plamenele pod obrvmi.

»Vi se sklicujete na pravico!« je dejal s tihim, sikačnim glasom.

»Govoriva torej o nji, ker rabite sami to besedo. Če je bil nekdo iztrgan izmed sveta živih ter šest let zaprt v podzemeljski temnici, kjer je malodane zblaznel od bolečine, kjer je malodane poginil od gladi in mraza, kjer je bila vsaka sekunda njegovega bednega življenja jek obupa, — ali menite, da ima pravice, postaviti se pred te podle duše, ki so zakrile prokletstvo njegovega življenja, in jim reči: Zdaj je vrsta na vas, da trpite z mesom srcem, kakor sem jaz trpel na te-

lesu in na duši; vrsta je na vas, da plakate in ihtite, in ker nihče izmed vas ni imel milosti z menoj, se tudi vi ne nadejajte milosti in usmiljenja od mene!«

Imperija, sključena v svojem naslanjaču, blede kakor smrt in drhteča v konvulzivnem krču, je gledala človeka, ki ji je govoril te besede, z očmi, razširjenimi v skrajni grozi.

»Kdo ste? Oh, kdo ste!« je zajecjela.

»Tu ne gre zame, milostljiva, nego za mojega prijatelja Paola. Zaupam vam samo to, kar je on zaupal meni. Ali ste vi eno izmed tistih satanskih bitij, ki so ga obsodila?... Tega jaz ne vem! Ali je on sam tisti, ki je toliko trpel, ali je samo dedič kakega maščevanja? Tudi tega ne vem! Vse, kar sem rekel, je bilo samo odgovor na vaše vprašanje o pravicah, ki jih utegne on imeti. Morda je izvedel za kak zločin, ki ste ga storili prejšnje dni... In, to veste, zločini se maščujejo, prej ali slej...«

»Da!... To je previdnost božja, kaj ne da,« je vprašala Imperija porogljivo in oskalila zobe.

»Ne, milostljiva,« je odgovoril Roland hladnokrvno. »Moj prijatelj Paolo ima o teh rečeh jako zanimivo teorijo, ki utegne biti čisto pravilna. On torej pravi — opozarjam vas, da se ne ukvarjam z visoko filozofijo, nego sem samo prenašalec besed — on pravi, da ne ve, kaj imenujete vi previdnost božjo. Misli pa, da je zlobota najvišji izraz človeškega razuma. Z drugimi besedami: bolj ko je kako bitje razumno, bolj neguje svojo lastno dobroto. Pri zlobnih in perverznih ljudeh najde opazovalec vzlic vsemu videzu vedno kako napako v razumu; zločinec ne more biti človek visokega uma, drugače ne bi bil zločinec. Res, lahko je obdarjen z visokim umom, toda gotovo vlada zato v kakem kotičku njegovih možganov posebna, popolna tema. Odtod neizogibne napake, ki jih delajo zločinci. Odtod dejstvo, da se prej ali slej pokore za svoja hudodelstva, ker niso bili dovolj razumni, da bi vedeli in videli vse naprej.«

Roland je s srdito mirnostjo govoril te svoje predavanja o filozofiji.

Imperija ga je gledala, majaje z glavo. Bila je vsa strta od trudnosti. Čutila je, da tiči v mreži strašnih

zank. Prsa so se ji dvigala v naporu mučnega krča...

»Pa če bi priznala!« je dejala izmed ihtenja. »Če bi prosila milosti!... Ali je na svetu človeško srce, ki se ne usmili matere?... Oh, gospod, pomislite, da je moja hči vse, kar imam milega na svetu. Oboževana, oblaskana, uničena in zaničevana obenem — vendar hodim mimo občudovanja in prezira, ne da bi ga opazila. Vse, kar imam, je moja hči. Kdor mi jemlje njo, dela zločin z drugim zločinom! Naj pazi vaš prijatelj s svoje strani, če je res človek tako bogatega razuma, kakor misli, da je. In ker pravi, da je najvišja stopnja razuma — dobrota, naj se vpraša, ali ni najvišja dobrota — odpuščanje;...«

»Odpuščanje!« je zamrmral Roland. »Mislim sem na to!... Toda preveč sem trpel... in preveč trpim... še dandanašnji!«

Te besede so mu ušle, ne da bi se jih zavedal. Imperija, zatopljena v svoje pričakovanje, na pol upajoča, na pol obupana, jih ni slišala.

»Milostljiva,« je zdajci povzel Roland, »zdi se mi, da je moja naloga opravljena; zadošča mi, da še enkrat podčrtam položaj vaš in svojega vrlega prijatelja... Paolo je sreča naklonjena, da je rešil Bianco iz Bembovih rok; toda zdi se mu potrebno, da vam je ne vrne.«

»O podlost! Podlost!... In tudi vi ste podla duša, gospod, vi, poštenjak, ki se dajete na razpolago za takšno spletko!«

Tako je kriknila kurtizana.

Roland je vstal, naklonil se, hoteč se posloviti, in dodal:

»Mislim, milostljiva, da vam lahko obljubim, da si bo štel moj prijatelj v dolžnost, sporočiti vam vse novice o vaši hčeri... vem pa tudi, da je trmoglav...«

»Torej ne bom več videla svoje Bianke!... Bodi ta prokleta obadva! In proklet naj bo tudi ta Roland Kandiano, ki sem ga ljubila! Da, Roland Kandiano, podla duša!... Kajti zaradi njega se godi vse to! On je tisti, ki vas pošilja! On mi jemlje mojega otroka in mi trga srce iz živih prsi!«

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglas, ki vsebuje posredovanje in obojestrane namene oblikovanja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Zemlja, doplačevanje in oglaševanje; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek 10 p.

Velika zaloga kuhinjske posode, hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herkules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mlince za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhanje in meropreizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. Likalnike. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode, Stiskalnice za ocvirke in krompir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamenine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Najboljša vata

prašek in pasta za snaženje srebrnine in posrebrnenih predmetov dobite pri tvrdki M. Jiger-jev sin, urar, Gosposka ulica 15. 920

Sandale vseh velikosti,

živane kakor tudi damske, moderne sandale najboljše kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor. 1020

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Sobo- in črkoškanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Dva malo rabljena

Singer šivalna stroja ceneno na prodaj, Frankopanova 15, dvorišče. 1250

Oddam sobo

veliko s prostim vhodom, prazno ali opremljeno z uporabo kuhinje. Vprašati: Ob železnici št. 8, vrata 7. 1325

Strojepisko

iščem za eno uro popoldne. Ponudbe z zahtevanim honorarjem na upravo »Večernika« pod značko Strojepiska. 1324

Danes koncert

v Park kavarni. 1319

Prodaj omaro,

veliko v dobrem stanju. Pripravna za trgovino, pisarno ali kuhinjo. Poizve se Kopališka ul. 17. 1317

Oddam prazno sobo,

39 m², solčno, čisto, separirano z velikim balkonom, parketirano in z električno razsvetljavo. Naslov v upravi lista. 1315

Veliko, lepo opremljeno sobo,

separirano, električno luč, čisto, oddam boljšemu paru takoj, istotam dve manjši prijazni sobi, separirani z električno lučjo. Naslov v upravi. 1314

Nova otomana

na prodaj, Koroščkova ulica 4, pritličje. 1292

Dovoljujem

si cenjenemu občinstvu vljudno naznaniti, da imam veliko zalogo porcelanastih plošč iz tovarne Somag Meissen. Plošče so izvrstne kvalitete ter se uporabljajo za oblaganje kopalnic, štedilnikov itd. Prevzamem vsa pečarska ter v to stroko spadajoča dela po zmernih cenah. Franjo Krobe, pečarski mojster, Maribor, Tomšičeva ul. 35. 1196

Prvovrstna moč

za delikatesno trgovino se išče, če mogoče s kavcijo. A. Vicel, Glavni trg št. 5. 1327

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4. 1110

PARNA PRALNICA

perje moško perilo kot novo!

telefon 480

Centrala: Frankopanova ul. 9.

Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

PRINCESKO

ZVEZDANKO

14 DNEVNA REKLAMNA PRODAJA PERILA

Od 1. do 15. junija po izredno znižanih cenah da se vsakdo lahko prepriča o izredno dobri kvaliteti in izdelavi srajc iz

tvorniške zaloge perila J. Karničnik, Maribor, Glavni trg 11

1321